

Gemeente
West
Maas en
Waal

Inspraakverslag en ambtshalve aanpassingen Stappenplan grootschalig grondverzet

Inleiding

Het ontwerp van het Stappenplan grootschalig grondverzet lag van donderdag 31 januari 2019 tot en met woensdag 13 februari 2019 voor iedereen ter inzage. Er zijn 4 inspraakreacties binnengekomen.

Verslag

In dit inspraakverslag behandelen we de inspraakreacties.

Van elke reactie geven we een korte samenvatting. Gevolgd door ons inhoudelijke antwoord. We geven daarbij ook aan of de reacties aanleiding geven om het Stappenplan grootschalig grondverzet op onderdelen aan te passen.

Inspraakreacties

- inspreker 1, ingekomen 6 februari 2019

korte samenvatting:

- a. Het Stappenplan is behoorlijk aangepast na de laatste gezamenlijke bijeenkomst met de Klankbordgroep.
- b. Er zijn zorgen dat het document nog te abstract, niet specifiek en daarmee nog 'vloeibaar' is voor partijen om hiermee aan de haal te gaan. De interpretatie van woorden als 'deskundig', 'onafhankelijk', 'betrekken van' en 'informatieavond' scheppen voor initiatiefnemers te veel ruimte. Inspreker heeft ervaren dat dit bij andere projecten ook gebeurt en dat het principe opgaat "wie betaalt, bepaalt". Inspreker vraagt aandacht hiervoor bij afronding van het Stappenplan.

gemeentelijke reactie:

- a. Het onderzoek van Movares dat is besproken met de klankbordgroep is op onderdelen aangepast naar aanleiding van de bespreking. Daarnaast hebben wij volgens eerdere opdracht van de gemeenteraad het geheel verder uitgewerkt in een Stappenplan. Voor inspreker is dit Stappenplan nieuw. De inhoud is echter niet nieuw, maar een uitwerking van het beleid dat de gemeenteraad al had (Beleidskader bodemstoffen 2011). Alle afwegingen die wij maken bij de beoordeling van initiatieven die gaan over grootschalig grondverzet hebben we daarmee expliciet gemaakt. Het Stappenplan als geheel biedt regie, houvast en transparantie in de beoordeling van initiatieven.
- b. Het Stappenplan heeft juist als doel om te voorkomen dat partijen "aan de haal gaan" met de voorwaarden. Wij zien aan de voorkant geen mogelijkheden om de stappen en voorwaarden nog concreter te maken. Er zal altijd sprake blijven van interpretatieruimte. De invulling hangt deels ook af van het individuele project. Wel denken we dat we met het uitschrijven van alle stappen in een stappenplan, met daaraan gekoppeld het onderzoekskader, voldoende waarborgen en handvatten hebben om deze projecten goed te sturen en bijsturen. Bij discussiepunten schrijft

het stappenplan een review of een second opinion voor. Juist om te voorkomen dat er ongewenste dingen gebeuren. Ook in die gevallen waar de “betaler bepaalt”, bepaalt de gemeenteraad uiteindelijk of wat wordt geleverd voldoende kwaliteit heeft en leidt tot een goede ruimtelijke ordening en een uitvoerbaar en aanvaardbaar plan. Die beoordeling gaat breder dan alleen de onderzoeksrapporten; het stappenplan is van toepassing om ervoor te zorgen dat sprake is van “een goede ruimtelijke ordening” van de initiatieffase tot en met de beheeraspecten.

Deze reactie leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het Stappenplan.

- inspreker 2, ingekomen 13 februari 2019

korte samenvatting:

- a. Inspreker constateert dat hun bedrijfsvoering is gericht om te komen tot haalbare en uitvoerbare projecten die getuigen van een goede ruimtelijke ordening en als zodanig aansluit bij het beleid van de gemeente; hij onderschrijft het Stappenplan op de verschillende onderdelen.
- b. Inspreker verzoekt om de juridische grondslag voor het Stappenplan (nader) te onderbouwen en hierbij de samenhang met de (andere) wettelijke kaders en bevoegdheden van andere overheden aan te geven. Een vermenging van bevoegdheden moet voorkomen worden.

gemeentelijke reactie:

- a. Wij nemen kennis van de deze opmerking en zijn blij dat inspreker het Stappenplan onderschrijft.
- b. Bij grootschalig grondverzet is sprake van ruimtelijk ingrijpende en langjarige activiteiten. Het Stappenplan is opgesteld vanuit een integrale benadering. Wij treden daarbij niet in de bevoegdheden van andere overheden. De gemeenteraad gebruikt het Stappenplan om te beoordelen of sprake is van een goede ruimtelijke ordening en van een uitvoerbaar en aanvaardbaar plan gedurende alle fasen. Op grond hiervan neemt de gemeenteraad een besluit om al dan niet medewerking te verlenen aan een bestemmingsplanherziening voor initiatieven voor grootschalig grondverzet.

Deze reactie leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het Stappenplan.

- inspreker 3, ingekomen 13 februari 2019

korte samenvatting:

- a. Inspreker spreekt uit dat het Stappenplan goed aansluit bij de “Leidraad Cascade voor Duurzame zand- en grindwinning, april 2009” welke inspreker voor de bracheorganisatie van zand- en grindproducenten in Nederland hanteert. Verzocht wordt deze leidraad ter kennis te brengen van de gemeenteraad.
- b. Inspreker wijst erop dat het opnemen van een verbod voor grootschalig grondverzet in het bestemmingsplan niet nodig is, omdat het bestemmingsplan hiervoor altijd herzien moet worden. Ook is altijd een uitgebreide voorbereidingsprocedure volgens afdeling 3.4 van de Algemene wet

bestuursrecht van toepassing. De gemeente heeft hiermee al mogelijkheden om via het bestemmingsplan de gewenste regie te voeren.

- c. Verzocht wordt de kwalificatie “verontreinigde grond” te vervangen door “toepasbare specie”.
- d. Inspreker wijst op een brief van de minister aan de Tweede Kamer van 11 december 2018, waarin is aangegeven dat procedures voor besluitvorming over verondiepingsprojecten in de nabije toekomst gelijkgetrokken worden met die voor ontgrondingsprojecten.
- e. Inspreker wijst op veel misverstanden die bestaan rondom verondieping van diepe plassen; hij verwijst naar hun animatiefilmpje en vraag-en-antwoord document op hun website en verzoekt dit ter kennis van de gemeenteraad te brengen.
- f. Inspreker wijst erop dat volgens het geldende bestuursrecht geen zaken in het bestemmingsplan geregeld kunnen worden welke reeds in andere wettelijke kaders geregeld zijn. Inspreker verzoekt daarom het concept stappenplan nog eens na te lopen op dubbelingen met andere wet- en regelgeving.

gemeentelijke reactie:

- a. De door inspreker aangehaalde leidraad dateert uit 2009. Inspreker citeert in zijn inspraakreactie de brief aan de Tweede Kamer over diepe plassen d.d. 11 december 2018. In deze brief constateert de Minister dat de praktijk van de nuttige toepassing juist noodzaakt tot nadere maatregelen. De door inspreker sinds 10 jaren gehanteerde “Leidraad Cascade voor Duurzame zand- en grindwinning” voor de bedrijfsvoering in de branche leidt kennelijk niet of niet geheel tot de gewenste resultaten en noodzaakt tot nader ingrijpen door de overheid. Wij brengen de genoemde leidraad ter kennis van de gemeenteraad als bijlage bij deze inspraakreactie.
- b. Een herziening van het bestemmingsplan blijkt niet altijd nodig. Met name via de bestemming “natuur” maken eigenaren op dit moment gebruik om grond en baggerspecie toe te passen. Wij hechten eraan op te merken dat deze werkwijze voor ons aanleiding was om in onze bestemmingsplannen binnen de bestemming “natuur” en “water” een nadrukkelijk gebruiksverbod op te nemen voor de toepassing van deze materialen. De grootschalige toepassing van deze materialen is inmiddels zo lucratief dat import uit het buitenland plaatsvindt en ook andere initiatiefnemers, bijvoorbeeld binnen recreatie, geïnteresseerd raken in de toepassing. Dit heeft ingrijpende en onomkeerbare consequenties voor de ruimtelijke inrichting van onze gemeente en heeft betrekking op meerdere bestemmingen binnen verschillende geldende bestemmingsplannen. Wij delen de stellingname dus niet dat de gemeente in de huidige situatie al voldoende mogelijkheden heeft om regie te voeren. Een verbod geeft duidelijkheid over de door de gemeente gehanteerde grondhouding (“nee, tenzij”) ten aanzien van grootschalig grondverzet en heeft gelet op de definitie niet alleen betrekking op verondieping. De ruimtelijke uitvoerbaarheid en aanvaardbaarheid van initiatieven die gaan over grootschalig grondverzet worden met dit Stappenplan vooraf integraal beoordeeld. Er is geen vast wettelijk kader voor die beoordeling. Juist het Stappenplan biedt regie, houvast en transparantie in de beoordeling. De gemeenteraad gebruikt het Stappenplan om te beoordelen of bij initiatieven sprake is van een goede ruimtelijke ordening en van een uitvoerbaar en aanvaardbaar plan. Op grond hiervan neemt de gemeenteraad een besluit om al dan niet medewerking te verlenen aan een bestemmingsplanherziening voor initiatieven voor grootschalig grondverzet.

- c. De kwalificatie “toepasbare specie” geldt uitsluitend in de juridische context van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). In het stappenplan gaat het echter om de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de samenstelling van de materialen. In de definitie in het Bbk van grond en baggerspecie speelt de herkomst van het materiaal geen rol meer. In tegenstelling zoals dat in het verleden wel het geval was onder het Bouwstoffenbesluit. Zo is het herkomstelement dat het materiaal van natuurlijke oorsprong is, niet door de mens is geproduceerd en onderdeel van de Nederlandse bodem kan uitmaken, losgelaten waardoor diverse materialen die onder het Bouwstoffenbesluit geen grond waren, dat nu wel zijn. Voorbeelden hiervan zijn bentoniet, boorgruis en rioolkolken, gemalen slib en veegzand. Bovendien mag tot 20% bodemvreemde materialen zoals hout en steenachtig materiaal aanwezig zijn. In termen van ruimtelijke ordening (toekomstwaarde), dus ook in het Stappenplan, kunnen we dan ook spreken over niet-schone, dus vervuilde of verontreinigde grond en baggerspecie.
- d. Ook wij hebben kennis genomen van deze brief en zijn blij met de urgentie en de richting die dit onderwerp op Rijksniveau heeft gekregen. Het Stappenplan is opgesteld vanuit de verantwoordelijkheid die de gemeenteraad zelfstandig heeft voor de ruimtelijke inrichting van de gemeente. Het richt zich daarmee op alle planologisch relevante belangen. De voornemens die de Minister kenbaar heeft gemaakt richten zich uitsluitend op de milieuhygiënisch aanvaardbare toepassing van deze materialen. Door het andere perspectief is geen sprake van doublure.
- e. Wij hebben kennis genomen van de informatie die de inspreker heeft verstrekt over verondieping van diepe plassen; deze informatie is eenzijdig en belicht alleen de gunstige kanten. Wij missen de kritische kanttekeningen die wij – en de Minister in de brief aan de Tweede kamer van 11 december 2018 – constateren voor de toepassing van deze materialen.
- f. Het Stappenplan treedt niet in de bevoegdheden van andere overheden. De toekomstige bestemmingsplanherziening zal dit ook niet doen. De stelling dat sprake is / kan zijn van menging van bevoegdheden is niet juist. Het stappenplan is juist opgesteld om te voorkomen dat aan het eind van het proces of bij uitvoering allerlei sectorale belangen/inhoudelijke zaken de kop opsteken. Bij een ruimtelijk plan als een bestemmingsplan moet altijd de uitvoerbaarheid getoetst worden. Door dit met dit stappenplan vooraf (dus voor de bestemmingsplanprocedure wordt gestart) integraal te beoordelen, wordt toezicht en handhaving voorkomen. Het is geenszins de bedoeling om met dit stappenplan op de stoel van andere overheden te zitten. We gebruiken het om aan te tonen dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening en van een uitvoerbaar en aanvaardbaar plan gedurende alle fasen.

Deze reactie leidt niet tot inhoudelijke aanpassing van het Stappenplan.

- inspreker 4, ingekomen 13 februari 2019

korte samenvatting:

- a. Inspreker vraagt de gemeente expliciet te bevestigen dat het Stappenplan niet van toepassing is op het projectgebied Over de Maas.
- b. Inspreker sluit zich aan bij de inhoud van de reactie van inspreker 3.
- c. Inspreker vraagt aandacht voor de uitvoerbaarheid van in het Stappenplan opgenomen werkwijzen, zoals de werkwijze bij bemonstering van grondstromen (p.10). De hierbij voorgestelde werkwijze is praktisch niet uitvoerbaar.

gemeentelijke reactie:

- a. Het projectgebied Over de Maas is door Rijkswaterstaat aangewezen voor grootschalige bodem toepassing (GBT) in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. Binnen de ruimtelijke ordening valt dit project onder het huidige bestemmingsplan Over de Maas. Wij bevestigen dat het Stappenplan niet van toepassing is op het lopende project Over de Maas en zullen dit expliciet vermelden in het Stappenplan. Het Stappenplan is alleen van toepassing op nieuwe initiatieven.
- b. Voor onze reactie verwijzen wij naar de reactie bij inspreker 3.
- c. Het Stappenplan stelt eisen aan de kwaliteit van de grondstromen via verplichte bemonstering. Wat uiteindelijk ruimtelijk telt is de kwaliteit van de grond en de baggerspecie zoals die wordt toegepast. De volumes van grondverzet zijn groot en er zijn veel spelers en veel plaatsen van handeling. Er is sprake van een groeiende stroom van import van grond en baggerspecie uit het buitenland. De toepassing daarvan is ruimtelijk onomkeerbaar. Voorgeschreven wordt (via de planovereenkomst met de gemeente) dat de kwaliteit van elke partij die wordt aangevoerd op de locatie op kosten van de ontvanger onmiddellijk vóór het moment van toepassing (dus bij het gaan lossen van de lading) wordt geverifieerd door middel van bemonstering en analyse door een door de gemeente aangewezen onafhankelijk deskundig(e) (bureau). De gegevens worden binnen 3 werkdagen (na ontvangst van het analyserapport) door de ontvanger vermeld in een openbaar digitaal register dat voor iedereen digitaal is in te zien. De voorgeschreven werkwijze dient het algemeen belang. Wij vinden het van groot belang dat alle belanghebbenden en om- en aanwonenden op het moment van toepassing kunnen vertrouwen op de kwaliteit van de grond en baggerspecie. De registratie van de bemonstering is ook nodig voor de latere herleidbare samenstelling van de grond en baggerspecie. Dit in verband met nieuwe inzichten of op termijn gebleken risico's voor de gezondheid en de woon- en leefomgeving en milieu. Wij zien niet in wat hier niet werkbaar in is. De voorgestelde werkwijze heeft niet tot doel om de feitelijke toepassing te vertragen.

Aan het Stappenplan zal worden toegevoegd dat dit niet van toepassing is op het lopende projectgebied Over de Maas. Voor het overige leidt deze inspraakreactie niet tot inhoudelijke aanpassing van het Stappenplan.

Beneden-Leeuwen, 4 april 2019

DE RAAD VAN DE GEMEENTE WEST MAAS EN WAAL,

De griffier,

De voorzitter,

J.A. (Joyce) Satijn

V.M. (Vincent) van Neerbos